

วิเคราะห์

สุนทรพจน์ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู. บุช

วันพฤหัสบดี ที่ 7 สิงหาคม 2551

ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการมาเยือนประเทศไทย

เป็นการอำนวยการประธานาธิบดี โดยการกล่าวสุนทรพจน์เพื่อเป็นการสรุปผลงานของนโยบายที่รัฐบาลของประธานาธิบดีบุชได้ดำเนินมาในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นการมาเยือนประเทศไทยในปีที่มีการเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-สหรัฐฯ ครบรอบ 175 ปี

เหตุผลในการเลือกประเทศไทย

ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่เก่าแก่กับสหรัฐฯ ที่สำคัญคือในด้านของความมั่นคงและเศรษฐกิจ โดยไทยเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของสหรัฐฯ และเป็นพันธมิตรทางทหารที่มีความใกล้ชิดกัน

ในอีกด้านหนึ่งเป็นเหตุผลทางด้านภูมิศาสตร์ ที่ประเทศไทยเป็นเพื่อนบ้านที่สำคัญของพม่า โดยสหรัฐฯ มีนโยบายกดดันพม่าในเรื่องของประชาธิปไตยและการละเมิดสิทธิมนุษยชนมาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้นแล้ว ต้องยอมรับว่าประเทศไทยมีสถานการณ์ภายในที่มั่นคงในเรื่องของความปลอดภัย เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และท้ายสุดรัฐบาลของท่านนายกสมัคร ก็มีความยินดีที่จะได้ต้อนรับประธานาธิบดีบุชและภรรยา

ประเด็นจากสุนทรพจน์

- **ความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ:** ภาพรวมของความสัมพันธ์ที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งความสัมพันธ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 ของไทย และในปัจจุบันที่ไทย-สหรัฐฯ มีความใกล้ชิดกัน ในด้านการทหาร แต่ไม่ได้พูดถึงเรื่อง FTA ที่เป็นแนวนโยบายสำคัญของรัฐบาลบุชมากนัก เนื่องจากว่าเรื่องนี้ยังไม่ได้อยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐบาลไทยในขณะนี้ แต่ที่สำคัญน่าจะเป็นการพูดถึงการกลับมาเป็นประเทศที่มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งของไทย ซึ่งประธานาธิบดีบุชก็ได้กล่าวในลักษณะชื่นชมประเทศไทยในเรื่องดังกล่าว ซึ่งประเด็นนี้อาจจะเป็นแรงจูงใจอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้เขาตัดสินใจมาเยือนประเทศไทย
- **การค้าเสรี:** ประธานาธิบดีบุชได้กล่าวถึงข้อตกลงการค้าเสรีที่สหรัฐฯ ภายใต้อำนาจของ เขาได้ทำกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลของบุชที่ เขามองว่าสร้างให้เกิดความร่วมมือขึ้นระหว่างประเทศ เพราะเรื่องของการค้าเป็นเรื่องของ การมีผลประโยชน์ร่วมกัน คือเป็น win-win game โดยบุชเขาก็มีความเชื่อมั่นในแนวคิด เรื่องการค้าเสรีว่าจะเป็นปัจจัยที่จะนำซึ่งความร่วมมือและความเจริญก้าวหน้าของทั้ง ภูมิภาค
- **อาเซียน:** จากสุนทรพจน์ เป็นการสะท้อนเป็นอย่างดีว่าประธานาธิบดีบุชให้ความสำคัญ ต่ออาเซียนไม่มากนัก โดยในสุนทรพจน์ ประธานาธิบดีบุชได้กล่าวถึงอาเซียนอยู่ครั้งเดียว และสั้นมาก ซึ่งเท่าที่ผ่านมาแล้ว การดำเนินนโยบายของประธานาธิบดีบุชในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้นั้นจะเน้นความสัมพันธ์แบบทวิภาคีมากกว่า ดังจะเห็นได้จากเมื่อปี 2548 ที่ รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐฯ นางคอน โดลิชซ่า ไรส์ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมระดับ รัฐมนตรีของ ASEAN Regional Forum ซึ่งมีหลายคนวิจารณ์ว่าเป็นการไม่ค่อยจะสนใจ กรอบความสัมพันธ์แบบพหุภาคีของอาเซียนมากนัก
- **เกาหลีเหนือ:** ประเด็นที่หลายฝ่ายคาดการณ์เอาไว้ว่าประธานาธิบดีบุชจะต้องกล่าวถึงก็คือ เรื่องการเจรจา 6 ฝ่ายที่เป็นความพยายามที่จะยุติการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลี เหนือ ซึ่งการเจรจา 6 ฝ่ายนี้ระหว่าง สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย และทั้งสองเกาหลี มี

นักวิเคราะห์มองว่าเป็นความร่วมมือในกรอบพหุภาคีเดียวในภูมิภาคเอเชียที่ประธานาธิบดี บุษกกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งประเด็นนี้ฝ่ายไทยเราอาจจะไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องมากนัก

- **การก่อการร้าย:** เป็นประเด็นที่ประธานาธิบดีบุชได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอดตั้งแต่เหตุการณ์ 19 กันยายน 2544 โดยบุชได้กล่าวถึงประเทศในเอเชียที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ ในการร่วมกันต่อสู้กับการก่อการร้ายสากล ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้ส่งทหารไปช่วยรบใน อัฟกานิสถานและอิรักด้วย ซึ่งเขาก็กังขำจุดยืนของเขาเองในสุนทรพจน์ว่า การก่อการร้าย สากลจะต้องถูกขจัดให้สิ้นไปให้ได้
- **พม่า:** ประเด็นนี้มีหลายคนที่จะแย้งว่าบุชจะพูดออกมาในแนวไหน เนื่องจากว่าเป็นที่ ทราบกันดีว่าประธานาธิบดีบุช รวมทั้งภรรยา นางลอร่า บุษ ได้มีท่าทีค่อนข้างจะแข็งกร้าว ต่อรัฐบาลทหารพม่ามาโดยตลอด โดยสำหรับฝ่ายไทยเองก็ได้พยายามมีท่าที ประนีประนอมกับรัฐบาลทหารพม่ามาตลอด ไม่ใช้นโยบายโดดเดี่ยวพม่า หรือมีท่าทีที่ รุนแรง เนื่องจากคำนึงถึงความสัมพันธ์ในทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเพื่อนบ้านใกล้ชิดกัน อย่างไรก็ตาม ในการกล่าวสุนทรพจน์ที่กรุงเทพฯ ในครั้งนี้ ประธานาธิบดีบุชได้พูดถึงเรื่อง นี้ในท่าทีที่อ่อนโยน ซึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ว่าการกิจอื่นๆที่ประธานาธิบดีบุช รวมทั้งภรรยา จะมีในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าพบขบวนพม่าที่ต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า หรือใน ส่วนของนางลอร่า บุษเองที่ได้ไปเยี่ยมค่ายผู้ลี้ภัยชาวพม่าที่ภาคเหนือของไทย เป็นการส่ง สัญญาณไปสู่รัฐบาลพม่าอยู่แล้วได้ชัดเจนอยู่แล้ว
- **จีน:** เป็นประเด็นหลักที่หลายฝ่ายคาดการณ์เอาไว้ว่าประธานาธิบดีบุชจะต้องกล่าวถึง แต่ก็ ตรงกับที่คาดการณ์กันไว้เหมือนกันว่าถึงแม้จะยกเอาเรื่องอ่อนไหวต่อรัฐบาลของจีนขึ้นมา พูดอย่างเรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนา แต่บุชก็กล่าวในท่าทีที่ ยอมรับว่าความสัมพันธ์กับจีนมีความสำคัญต่อสหรัฐฯมาก ก็เป็นท่าทีเดิมที่เป็นเหตุผลว่า ทำไมเขาจึงยอมไปร่วมพิธีเปิดกีฬาโอลิมปิกส์ที่ปักกิ่ง ทั้งๆที่มีเสียงคัดค้าน